

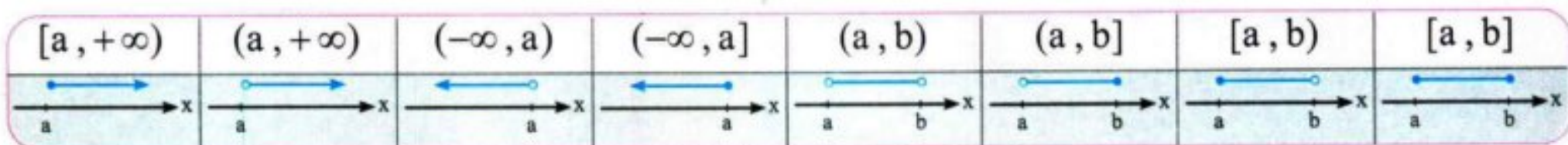
فرمولنامه

ریاضی، درسی مفهومی و فهمیدنی است! با این حال نمی‌توانیم از اهمیت فرمول‌ها و رابطه‌ها و البته به خاطر سپاری آن‌ها برای حل تست غفلت کنیم...

این بخش پایانی اختصاص به فرمول‌ها و رابطه‌هایی دارد که در هر فصل ریاضی کنکور تان با آن‌ها مواجه شده‌اید؛ قبل از شروع هر آزمونی می‌توانید نگاهی به فرمول‌های مرتبط آن بیندازید.

تمام فرمول‌ها و نکات مهم ریاضی تجربی کنکور، به تفکیک فصل و مناسب مرور و تثبیت...

۱ بازه‌ها

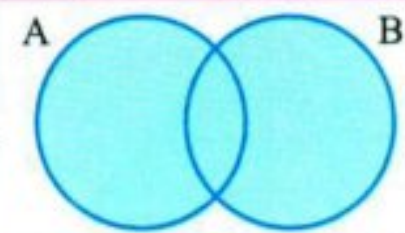
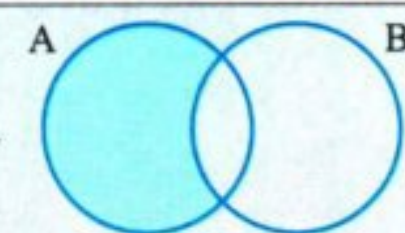
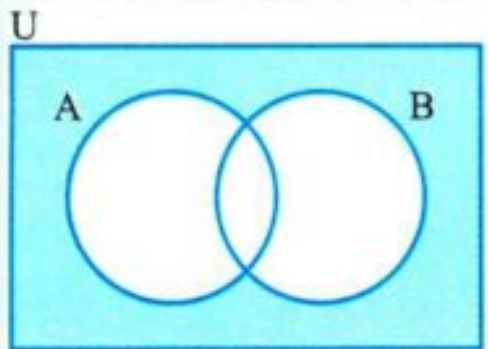
۲ مجموعه‌های اعداد

گنگ	گویا	صحیح	حسابی	طبیعی
$Q' = R - Q$	$Q = \{\frac{a}{b} a, b \in Z, b \neq 0\}$	$Z = \{0, \pm 1, \pm 2, \pm 3, \dots\}$	$W = \{0, 1, 2, 3, \dots\}$	$N = \{1, 2, 3, \dots\}$
$R = Q \cup Q'$				

۳ فرمول‌های متمم

$\emptyset' = U$	$A - A' = A$	$(A \cup B)' = A' \cap B'$	$A \cup A' = U$	$(A')' = A$	$A' = U - A$
$U' = \emptyset$	$A' - A = A'$	$(A \cap B)' = A' \cup B'$	$A \cap A' = \emptyset$		

۴ تعداد اعضا

B یا A		$n(A) + n(B) - n(A \cap B)$	$n(A \cup B)$
B بدون A		$n(A) - n(A \cap B)$	$n(A - B)$
B نه A نه		$n(U) - n(A \cup B)$	$n(A' \cap B')$

دنباله

۵ فرمول‌های الگوهای معروف ($n \in N$)

$\alpha, \beta, \gamma, \dots \Rightarrow t_n = an + b$ فاصله‌ی جملات ثابت است.	الگوی خطی
$\alpha, \beta, \gamma, \dots \Rightarrow t_n = \frac{d}{2}n^2 + bn + c$ فاصله‌ی فاصله‌ها ثابت است.	درجه‌ی دوم
$1, 1, 2, 3, 5, 8, \dots ; t_1 = t_2 = 1, t_n = t_{n-1} + t_{n-2}$	فیبوناچی
یک در میان $+$, $-$ هستند؛ در جمله‌ی عمومی $(-1)^n$ دارد؛ $-1, 2, -3, 4, -5, \dots$	متناوب
یک در میان $-$, $+$ هستند؛ در جمله‌ی عمومی $(-1)^{n+1}$ دارد؛ $1, -2, 3, -4, 5, \dots$	

حسابی: $b = \frac{a+c}{2}$	سه جمله‌ی دنباله‌ی داده‌شده a, b, c
هندسی: $b^2 = ac$	
حسابی: $t_1, t_2, t_3, t_4, \dots$ $+d \quad +d \quad +d$	شناسایی دنباله
هندسی: $t_1, t_2, t_3, t_4, \dots$ $\times r \quad \times r \quad \times r$	
حسابی: $t_n = t_1 + (n-1)d$	جمله‌ی عمومی
هندسی: $t_n = t_1 r^{n-1}$	
حسابی: $t_m - t_n = (m-n)d$	دو جمله و شماره‌ی معلوم
هندسی: $\frac{t_m}{t_n} = r^{m-n}$	
حسابی: $t_m + t_n = t_r + t_s$	قانون اندیس‌ها
هندسی: $t_m t_n = t_r t_s$	
اگر $m+n = r+s$ باشد. آن وقت:	
حسابی: $d = \frac{b-a}{m+1}$	درج واسطه (m تا) بین a و b ($a < b$)
هندسی: $r^{m+1} = \frac{b}{a}$	

۷ فرمول‌های دیگر دنباله

۱ اگر قرار است سه جمله از دنباله‌ی حسابی را (کاملاً نامشخص و فرضی) در نظر بگیرید، آن‌ها را $a-d, a, a+d$ بگیرید و در

دنباله‌ی هندسی a, ar, ar^2, \dots تعداد اعداد موجود در یک دنباله‌ی حسابی محدود می‌شود: $n = \frac{\text{عدد اول} - \text{عدد آخر}}{d} + 1$

۳ در یک ضابطه‌ی خطی، ضریب n حتماً قدرنسبت دنباله‌ی حسابی است و در یک ضابطه‌ی نمایی $t_n = a(b)^{mn+k}$ قدرنسبت دنباله‌ی هندسی می‌شود $r = b^m$.

هندسه تحلیلی

۸ فرمول‌های فاصله

$A(x_1, y_1), B(x_2, y_2) \Rightarrow AB = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2}$	نقطه تا نقطه
$A(x_0, y_0) \Rightarrow OA = \sqrt{x_0^2 + y_0^2}$	نقطه تا مبدأ
$A(x_0, y_1), B(x_0, y_2) \Rightarrow AB = y_1 - y_2 $	دو نقطه‌ی هم‌طول
$A(x_1, y_0), B(x_2, y_0) \Rightarrow AB = x_1 - x_2 $	دو نقطه‌ی هم‌عرض
$A(x_0, y_0), \text{خط: } ax + by + c = 0 \Rightarrow h = \frac{ ax_0 + by_0 + c }{\sqrt{a^2 + b^2}}$	نقطه تا خط
$1 \text{ خط: } ax + by + c = 0, 2 \text{ خط: } ax + by + c' = 0 \Rightarrow h = \frac{ c - c' }{\sqrt{a^2 + b^2}}$	دو خط موازی

۹ فرمول‌های شیب

خطی که با جهت مثبت محور xها زاویه θ می‌سازد.	خطی که طول از مبدأ p و عرض از مبدأ q دارد.	خط گذرنده از دو نقطه $B(x_2, y_2), A(x_1, y_1)$	$y = mx + h$	$ax + by + c = 0$	
$\tan \theta$	$-\frac{q}{p}$	$\frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$	m	$-\frac{a}{b}$	شیب

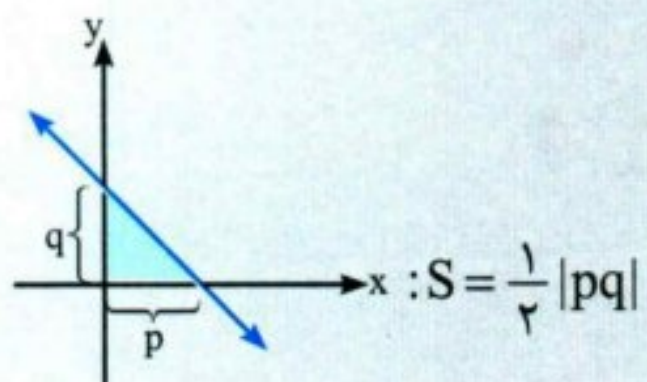
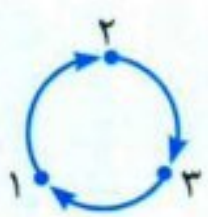
۱۰ معادله‌ی خط

رسم خط	موازی محور yها	موازی محور xها	با داشتن طول از مبدأ p و عرض از مبدأ q	با داشتن دو نقطه $B(x_2, y_2), A(x_1, y_1)$	با داشتن شیب m و نقطه $A(x_1, y_1)$
دو نقطه پیدا کن	$x = t$	$y = k$	$\frac{x}{p} + \frac{y}{q} = 1$	$y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}(x - x_1)$	$y - y_1 = m(x - x_1)$

۱۱ فرمول‌های دو خط

$a'x + b'y + c' = 0, ax + by + c = 0$	$y = m'x + h', y = mx + h$	
$\frac{a}{a'} = \frac{b}{b'} \neq \frac{c}{c'}$	$m = m'$	موازی با هم
$\frac{a}{a'} = \frac{b}{b'} = \frac{c}{c'}$	$m = m', h = h'$	منطبق بر هم
$aa' + bb' = 0$	$m' = -\frac{1}{m}$	عمود بر هم
$\frac{a}{a'} \neq \frac{b}{b'}$	$m \neq m'$	مقاطع با هم

۱۲ فرمول‌های مساحت مثلث

با داشتن مختصات سه رأس $A(x_1, y_1), B(x_2, y_2), C(x_3, y_3)$	با داشتن طول از مبدأ p و عرض از مبدأ q
$S = \frac{1}{2} (x_1(y_2 - y_3) + x_2(y_3 - y_1) + x_3(y_1 - y_2)) $	
	

۱۳ فرمول‌های دیگر

۱ اگر نقطه‌ی M، وسط دو نقطه‌ی A و B باشد، آن وقت: $M(\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2})$

۲ اگر ABCD متوازی‌الاضلاع باشد، آن وقت: $y_A + y_C = y_B + y_D, x_A + x_C = x_B + x_D$

۳ اگر نقطه‌ی روی نیمساز ناحیه‌های اول و سوم باشد، مختصاتش به فرم $A(a, a)$ در نظر گرفته می‌شود و چنانچه روی نیمساز ناحیه‌های دوم و چهارم باشد، مختصاتش به فرم $B(a, -a)$...

۴ نقطه‌ی روی محور xها، عرضش صفر است و نقطه‌ی روی محور yها طولش ...

۱۴ فرمول‌های توان و رادیکال: $(a > 0), \sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}}$

$\sqrt[m]{a} \times \sqrt[m]{b} = \sqrt[m]{ab}$	$a^m \times a^n = a^{m+n}$
$\frac{\sqrt[m]{a}}{\sqrt[m]{b}} = \sqrt[m]{\frac{a}{b}}$	$a^m \times b^m = (ab)^m$
$(\sqrt[n]{a})^m = \sqrt[n]{a^m}$	$\frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}$
$\sqrt[k]{a^{mk}} = \begin{cases} \sqrt[n]{a^m} & \text{فرد } k \\ \sqrt[n]{ a ^m} & \text{زوج } k \end{cases}$	$\frac{a^m}{b^m} = \left(\frac{a}{b}\right)^m$
$(\sqrt[n]{a})^n = \sqrt[n]{a^n} = \begin{cases} a & \text{فرد } n \\ a & \text{زوج } n \end{cases}$	$(a^m)^n = a^{mn}$
$\sqrt[m]{\sqrt[n]{a}} = \sqrt[mn]{a}$	$a^{-m} = \frac{1}{a^m}$
$a^m \sqrt{u} \pm b^m \sqrt{u} = (a \pm b) \sqrt{u}$	$au^m \pm bu^m = (a \pm b)u^m$

• خروج منفی از رادیکال فرجه‌ی فرد آزاد است: $\sqrt[n]{-u} = -\sqrt[n]{u}$

۱۵ مقایسه‌ی توان‌های مختلف عدد a

۱ اعدادی که «توان بیشتر آن‌ها حاصل کمتری می‌دهد» را لجباز می‌گوییم! مثل $\frac{1}{2} < \left(\frac{1}{2}\right)^2 < \left(\frac{1}{2}\right)^3$

• برای هر عددی به جز این حالت‌ها، توان بیشتر حاصل بیشتری خواهد داد. $(a \neq 0, \pm 1)$

۱۶ اتحادهای جبری

۱ $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$; مربع دوجمله‌ای

۲ $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$; مکعب دوجمله‌ای

۳ $(a+b)(a-b) = a^2 - b^2$; مزدوج

۴ $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \pm ab + b^2)$; چاق و لاغر

۱۷ گویا کردن مخرج $(a, b > 0)$

$$\frac{\text{گویا}}{\sqrt[n]{a^m}} \rightarrow \frac{\text{گویا} \times \sqrt[n]{a^{n-m}}}{\sqrt[n]{a^m} \times \sqrt[n]{a^{n-m}}} = \frac{\text{گویا} \sqrt[n]{a^{n-m}}}{a} \quad (1)$$

$$\frac{\text{گویا}}{\sqrt{a \pm \sqrt{b}}} \rightarrow \frac{\text{گویا} \times (\sqrt{a} \mp \sqrt{b})}{(\sqrt{a \pm \sqrt{b}})(\sqrt{a} \mp \sqrt{b})} = \frac{\text{گویا} (\sqrt{a} \mp \sqrt{b})}{a - b} \quad (2)$$

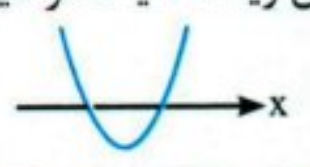
درجه ۲ و سهمی

۱۸ فرمول‌های حل معادله‌ی درجه‌ی دوم

$ax^2 + bx + c = 0$ (در حالت کلی)	$ax^2 + bx = 0$ (عدد ثابت ندارد)	$ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $a + c = b$)	$ax^2 + bx + c = 0$ (با شرط $a + b + c = 0$)
$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$	$x_1 = 0, x_2 = -\frac{b}{a}$	$x_1 = -1, x_2 = -\frac{c}{a}$	$x_1 = 1, x_2 = \frac{c}{a}$

• اگر $\Delta > 0$ باشد، معادله‌ی درجه‌ی دوم، دو ریشه‌ی حقیقی متمایز دارد و در حالت $\Delta = 0$ ریشه‌ی مضاعف $x = -\frac{b}{2a}$ خواهد داشت و چنانچه $\Delta < 0$ باشد، ریشه‌ی ندارد!

۱۹ فرمول‌های سهمی $y = ax^2 + bx + c$

مختصات رأس $S(-\frac{b}{2a}, -\frac{\Delta}{4a}$ ؛ مقدار ماکزیمم یا مینیمم سهمی است.	
تأثیر علامت a	<p>$a > 0$، سهمی دهانه‌ای روبه بالا دارد (مینیمم دارد) $R = [-\frac{\Delta}{4a}, +\infty)$ برد</p> <p>$a < 0$، سهمی دهانه‌ای رو به پایین دارد (ماکزیمم دارد) $R = (-\infty, -\frac{\Delta}{4a}]$ برد</p>
نقطه‌ی $(0, c)$ برخورد سهمی با محور y هاست.	
اگر $\Delta > 0$ باشد، در دو نقطه (همان ریشه‌ها یا صفرهایش) به محور x ها برخورد می‌کند.	
	
اگر $\Delta = 0$ باشد، بر محور x ها مماس است؛ در نقطه‌ی $S(-\frac{b}{2a}, 0)$	
اگر $\Delta < 0$ باشد، محور x ها را قطع نمی‌کند.	<p>$a > 0$ کاملاً بالای محور x هاست.</p> <p>$a < 0$ کاملاً پایین محور x هاست.</p>
محور تقارن $x = -\frac{b}{2a}$ (که موازی محور y هاست و از رأس سهمی می‌گذرد).	
بر خط $y = mx + h$ مماس است	
معادله‌ی $ax^2 + bx + c = mx + h$ را مرتب کنید و بعد Δ آن را مساوی صفر بگذارید.	
اگر $S(h, k)$ (رأس سهمی) داده شده، بنویسید: $y = a(x - h)^2 + k$	
اگر صفرهای سهمی $(x_1$ و $x_2)$ داده شده، بنویسید: $y = a(x - x_1)(x - x_2)$	
اگر سهمی در $x = x_0$ بر محور x ها مماس است، بنویسید: $y = a(x - x_0)^2$	

۲۰ روابط بین ریشه‌های معادله‌ی درجه‌ی دوم (α, β) ریشه‌های $ax^2 + bx + c = 0$ هستند.

رابطه‌های اصلی: $S = \alpha + \beta = -\frac{b}{a}$, $P = \alpha\beta = \frac{c}{a}$

رابطه‌های معروف

$ \sqrt{\alpha} \pm \sqrt{\beta} $	$ \alpha - \beta $	$\alpha^3 + \beta^3$	$\alpha^2 + \beta^2$
$\sqrt{S \pm 2\sqrt{P}}$	$\sqrt{S^2 - 4P} = \frac{\sqrt{\Delta}}{ a }$	$S^3 - 3SP$	$S^2 - 2P$

رابطه‌های دیگر:

۱ اگر رابطه نسبت به α و β متقارن است، با عملیات جبری (مخرج مشترک) به معروف‌ها برسید.

۲ اگر رابطه نسبت به α و β متقارن نیست، از صدق کردن α و β در معادله یا حالت خاص S یا P در همان مسأله کمک بگیرید.

حل معادله‌ی گویا	مخرج مشترک بگیرید و بعد طرفین وسطین بکنید تا معادله‌ی معمولی شود؛ ریشه‌ی مخرج = غ ق
ساده کردن عامل	در دو حالت $\frac{A}{B} = \frac{B}{A}$ و $\frac{A}{B} = \frac{A}{B}$ با خیال راحت ساده کنید ولی برای ساده کردن عامل از صورت در حالت $\frac{A}{B} = \frac{A}{B}$ عامل را مساوی صفر هم بگذارید.
کاربردی‌ها	<p>اگر اولی کاری را در A ساعت و دومی در B ساعت تمام کنند، در صورت انجام کار به طور هم‌زمان در $\frac{AB}{A+B}$ ساعت کار را تمام می‌کنند.</p> <p>زمان لازم برای طی کردن مسیر با مسافت d و سرعت v، می‌شود $t = \frac{d}{v}$</p> <p>برای رساندن غلظت α به β در محلولی با وزن A، مقدار ماده‌ای که باید اضافه یا کم شود (x) از رابطه‌ی $\frac{\alpha A \pm x}{A \pm x} = \beta$ به دست می‌آید (اضافه کردن با جمع و کم کردن با منها)</p>
حل معادله‌ی رادیکالی	$\sqrt{f(x)} = g(x)$ ، هر طرف را به توان دو برسانید. اگر ریشه‌ی به دست آمده α باشد $f(\alpha)$ و $g(\alpha)$ نباید منفی شوند!

روش حل	همه‌ی جمله‌ها را به یک طرف نامساوی منتقل کنید و بعد عبارت را تعیین علامت کنید.
درجه‌ی دوم	اگر $ax^2 + bx + c > 0$ در این صورت: $a > 0, \Delta < 0$
	اگر $ax^2 + bx + c < 0$ در این صورت: $a < 0, \Delta < 0$
	اگر $ax^2 + bx + c \geq 0$ در این صورت: $a > 0, \Delta \leq 0$
	اگر $ax^2 + bx + c \leq 0$ در این صورت: $a < 0, \Delta \leq 0$
عملیات روی نامعادله	جمع و منها کردن دو طرف با عدد ثابت ایرادی ندارد؛ دو طرف به توان فرد و فرجه‌ی فرد آزاد است، به توان زوج رساندن طرفین بررسی می‌خواهد.

چند جمله‌ای درجه‌ی اول	$\begin{array}{c ccc} x & -\infty & -\frac{b}{a} & +\infty \\ \hline ax+b & \text{مخالف علامت} & \text{موافق علامت} & \end{array}$
چند جمله‌ای درجه‌ی دوم	<p>اگر $\Delta > 0$ باشد، آن وقت: موافق علامت: موافق علامت: مخالف علامت: موافق علامت</p> $\begin{array}{c ccc} x & -\infty & x_1 & x_2 & +\infty \\ \hline ax^2+bx+c & \text{مخالف علامت} & \text{مخالف علامت} & \text{مخالف علامت} & \end{array}$ <p>(x_1 و x_2 ریشه‌های $ax^2 + bx + c = 0$ هستند)</p>
	<p>اگر $\Delta \leq 0$ شود، عبارت $ax^2 + bx + c$ همواره موافق علامت a می‌شود. (در حالت $\Delta = 0$، در ریشه‌ی مضاعف خود ($x = -\frac{b}{2a}$) صفر هم می‌شود)</p>

قدرمطلق، جزء صحیح

۲۴ فرمول‌های قدرمطلق و جزء صحیح

$$m \leq u < m+1 \xleftrightarrow{m \in \mathbb{Z}} [u] = m \quad [u] \in \mathbb{Z} \quad |u| = \begin{cases} u & u \geq 0 \\ -u & u < 0 \end{cases} \quad \sqrt{u^2} = |u| \quad |u| \geq 0$$

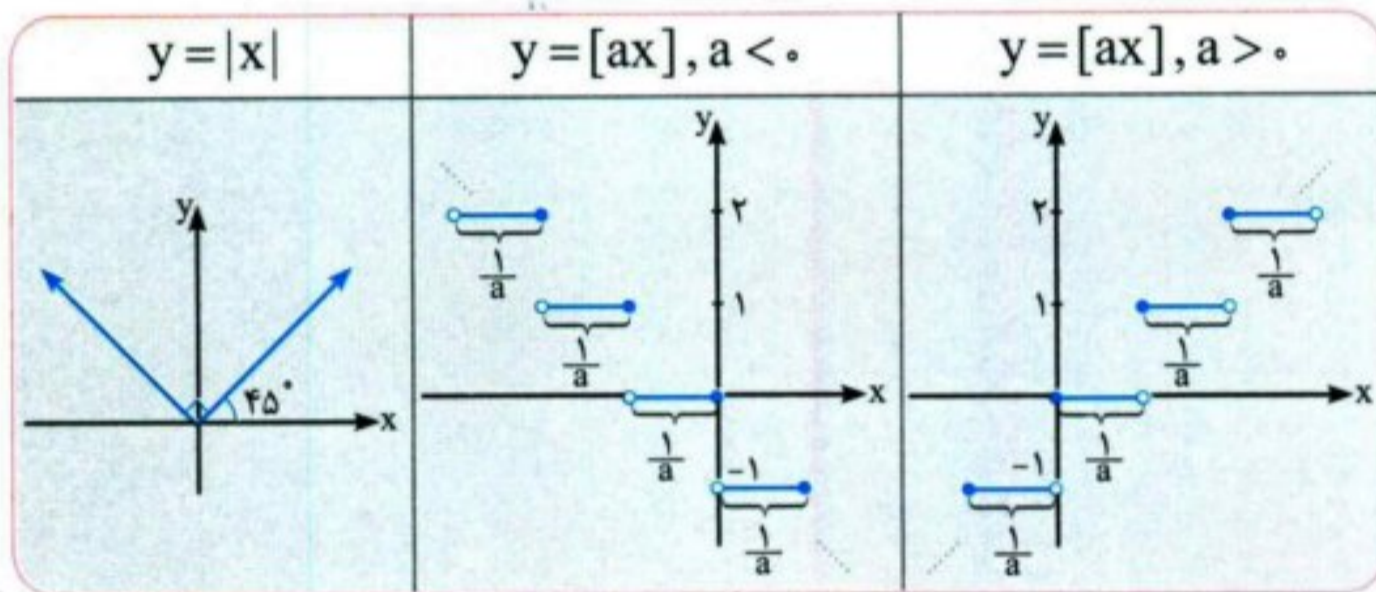
۲۵ فرمول‌های دستوری

$[u] = k \xrightarrow{k \in \mathbb{Z}} k \leq u < k+1$	$ u = k \xrightarrow{k > 0} u = \pm k$	مساوی عدد شوند.
$a \leq x \leq b \Rightarrow \left x - \frac{a+b}{2} \right \leq \frac{b-a}{2}$	$ u \leq k \xrightarrow{k > 0} -k \leq u \leq k$	نامساوی‌ها
$x \geq b$ یا $x \leq a \Rightarrow \left x - \frac{a+b}{2} \right \geq \frac{b-a}{2}$	$ u \geq k \xrightarrow{k > 0} u \geq k$ یا $u \leq -k$	
$[-x] = \begin{cases} -x & x \in \mathbb{Z} \\ -[x]-1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$	$ -u = u $	قرینه

۲۶ فرمول‌های جزء صحیح ($n \in \mathbb{Z}$)

$$[n^-] = n-1, [n^+] = n \quad [x] + [-x] = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases} \quad 0 \leq x - [x] < 1 \quad [x+n] = [x] + n$$

۲۷ نمودارها

تابع

۲۸ فرمول‌های ابتدایی تابع

- $(\alpha, \beta) \in f \Rightarrow f(\alpha) = \beta \Rightarrow f^{-1}(\beta) = \alpha$
- $(x_1, y_1) \in f, (x_2, y_2) \in f \Rightarrow y_1 = y_2$

$f(x) = ax^n + bx^{n-1} + \dots$ چند جمله‌ای	$f(x) = ax + b$ خطی	$f(x) = x$ همانی	$f(x) = c$ ثابت
--	---------------------	------------------	-----------------

۲۹ فرمول‌های دامنه و برد

برد				دامنه			
$y = a \sin(bx+c) + d$ $y = a \cos(bx+c) + d$	تابع‌های چند جمله‌ای و $y = \log_a x$	$y = a^x$	$y = \frac{ax+b}{cx+d}$ ($ad \neq bc$)	$y = \tan u$	$y = \log_v u$	$y = \sqrt{u}$	تابع معین $y = \frac{\dots}{u}$
$[- a +d, a +d]$	\mathbb{R}	\mathbb{R}^+	$\mathbb{R} - \{\frac{a}{c}\}$	$u \neq k\pi + \frac{\pi}{2}$	$u, v > 0, v \neq 1$	$u \geq 0$	$u \neq 0$

• در عبارت‌های $y = a + \sqrt{u}$ و $y = a + u^2$ ، $y = a + |u|$ (برای پیدا کردن برد) به کمترین مقدار عبارت نامنفی فکر کنید.

فرض کنید نقطه‌ی (α, β) روی تابعی که نمودار آن را داریم، معلوم است.

رسیدن از نمودار $y = af(bx+c)+d$ به نمودار $y = f(x)$	رسیدن از نمودار $y = f(x)$ به نمودار $y = af(bx+c)+d$
$(\alpha, \beta) \Rightarrow (b\alpha + c, \frac{\beta - d}{a})$ کمان با ساز موافق و ضریب تابع با ساز مخالف! هر x ضربدر b و بعلاوه‌ی c و بعد هر y منهای d تقسیم بر a	$(\alpha, \beta) \Rightarrow (\frac{\alpha - c}{b}, a\beta + d)$ اول کمان با ساز مخالف و ضریب تابع با ساز موافق! هر x منهای c و تقسیم بر b می‌شود و بعد هر y ضربدر a و بعلاوه‌ی d

۳۱ تابع‌های یک‌به‌یک

۱ $y = \sqrt{ax+b}$ ، $y = \sqrt[3]{ax+b}$ ، $y = a^{mx+n}$ ، $y = \log_c(ax+b)$ و $y = m(ax+b)^r + n$ فامیل‌های دختر لر

۲ تابع $y = \frac{ax+b}{cx+d}$ با شرط $ad \neq bc$

۳ تابع $y = ax^2 + bx + c$ از x رأس به بعد (یا به قبل)، $y = |ax+b|$ از $x = -\frac{b}{a}$ به بعد (یا به قبل)

۳۲ فرمول‌های وارون تابع

پیدا کردن ضابطه	جای x و y را عوض کنید و بعد y را بر حسب x محاسبه نمایید.
دامنه، برد و رفتار	$D_{f^{-1}} = R_f$ ، $R_{f^{-1}} = D_f$. اگر f اکیداً صعودی (یا نزولی) باشد، f^{-1} هم همین‌طور است.
وارون تابع‌های معروف	اگر $f(x) = ax + b$ باشد، آن وقت $f^{-1}(x) = \frac{x-b}{a}$
	اگر $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ باشد، آن وقت $f^{-1}(x) = \frac{dx-b}{-cx+a}$
	اگر $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ باشد، آن وقت $f^{-1}(x) = \frac{-b + \sqrt{\Delta + 4cx}}{2}$ برای $x \geq -\frac{b}{2}$ و $f^{-1}(x) = \frac{-b - \sqrt{\Delta + 4cx}}{2}$ برای $x \leq -\frac{b}{2}$
	اگر $f(x) = x^2 + bx + c$ باشد، آن وقت
	اگر دو خط $ax + by + c = 0$ و $a'x + b'y + c' = 0$ وارون همدیگر باشند، آن وقت $\frac{a}{b'} = \frac{b}{a'} = \frac{c}{c'}$
ترکیب وارون تابع	$(f^{-1} \circ f)(x) = (f \circ f^{-1})(x) = x$
	$f^{-1} \circ f = \{(a, a) a \in D_f\}$ و $f \circ f^{-1} = \{(b, b) b \in R_f\}$
پخش شدن روی ترکیب	$(f \circ g)^{-1}(x) = (g^{-1} \circ f^{-1})(x)$ ؛ از راست به چپ روی پرانتز ترکیب، پخش می‌شود...!

$\left(\frac{f+kg}{hg}\right)(\alpha) = \frac{f(\alpha)+kg(\alpha)}{h(\alpha)g(\alpha)}$	$(f \pm g)(x) = f(x) \pm g(x)$ $(kf)(x) = kf(x)$	ضابطه
	$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)}, (fg)(x) = f(x)g(x)$	
	$(gof)(x) = g(f(x)), (fog)(x) = f(g(x))$	
$D_{f \pm g} = D_{fg} = D_f \cap D_g$ $D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$		دامنه
$D_{fog} = \{x \mid x \in D_g, g(x) \in D_f\}, D_{gof} = \{x \mid x \in D_f, f(x) \in D_g\}$		
$(a, b) \in fog \Rightarrow (a, m) \in g, (m, b) \in f$		وجود عضو
صعودی ۰ صعودی و نزولی ۰ نزولی می شود تابعی صعودی ولی صعودی ۰ نزولی نتیجه اش تابعی نزولی است.		ترکیب دو تابع

۳۴ تابع های یکنوای معروف

۱ تابع $y = ax^2 + bx + c$ قبل و یا بعد از رأس خود اکیداً یکنواست (شکل بکش ...!)

۲ تابع خطی $y = ax + b$ و $y = \sqrt{ax + b}$ و $y = \sqrt[3]{ax + b}$ اکیداً یکنوا هستند (به علامت a توجه کن ...!)

۳ فامیل های دختر لر $y = m(ax + b)^3 + n$ اکیداً یکنواست (به علامت a, m توجه کن ...!)

۴ تابع قدر مطلق خطی $y = |ax + b|$ قبل از ریشه و یا بعد آن $(x = -\frac{b}{a})$ اکیداً یکنواست (شکل بکش ...!)

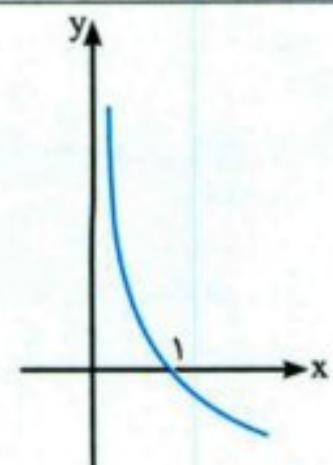
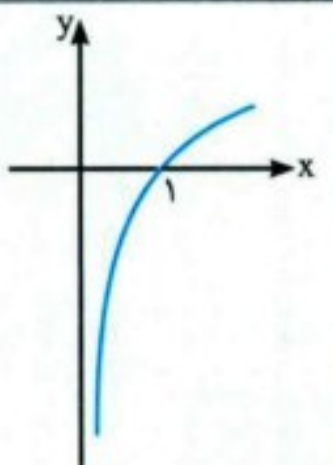
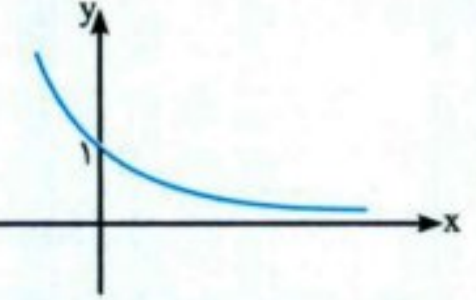
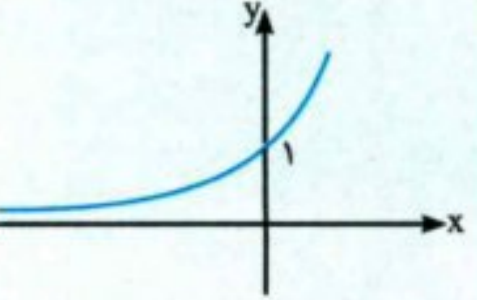
۵ تابع های نمایی $y = a^{mx+n}$ و لگاریتمی $y = \log_c(ax + b)$ اکیداً یکنوا هستند (به علامت ضریب x توجه کنید ...!)
 • همیشه یادتان باشد:

الف) $y = \frac{1}{\text{تابع صعودی}}$ می شود تابع نزولی و $y = \frac{1}{\text{تابع نزولی}}$ هم می شود صعودی ... (به شرطی که مخرج در بازه ی داده شده، ریشه نداشته باشد.)

ب) $y = -(\text{تابع صعودی})$ می شود نزولی و در نهایت $y = -(\text{تابع نزولی})$ می شود صعودی ...

نمایی و لگاریتم

۳۵ نمودارها

تابع لگاریتمی: $y = \log_b x$		تابع نمایی: $y = a^x$	
$0 < b < 1$	$b > 1$	$0 < a < 1$	$a > 1$
			

۳۶ فرمول‌های کاربردی لگاریتم: $\log_a a = 1$

تغییر مبنا	انتقال توان	کسر به منها	ضرب به جمع	چرخش
$\log_a x = \frac{\log_b x}{\log_b a}$	$\log_{a^n} x^m = \frac{m}{n} \log_a x$	$\log_a \frac{x}{y} = \log_a x - \log_a y$	$\log_a (xy) = \log_a x + \log_a y$	$\log_a u = k \Rightarrow u = a^k$

۳۷ فرمول‌های دستوری لگاریتم

لگاریتم ۵ را به لگاریتم ۲ تبدیل می‌کنیم: $\log_5 = 1 - \log_2$

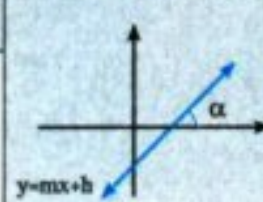
معکوس کن	لگاریتم‌ها را تبدیل به یکی کن	با لگاریتم در توان کار کن
$\log_a x = \frac{1}{\log_x a}$	$m \log_c a + n \log_c b = \log_c (a^m b^n)$ $m \log_c a - n \log_c b = \log_c \frac{a^m}{b^n}$	$a^{\log_a b} = b$ $a^{\log_c b} = b^{\log_c a}$

۳۸ معادله و نامعادله‌ی نمایی و لگاریتمی

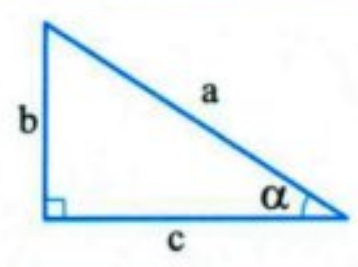
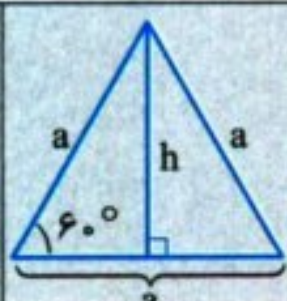
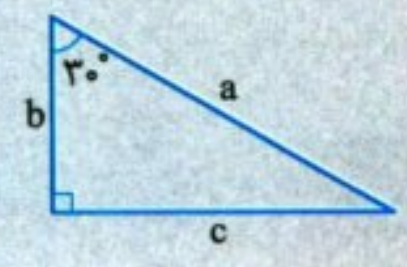
تمام پایه‌ها را می‌شود به یک عدد تبدیل کرد: $a^u = a^v \Rightarrow u = v$	معادله‌ی توانی
عبارت نمایی تکراری داریم؛ تغییر متغیر بدهید و نام عبارت تکراری را t بگذارید ...	معادله‌ی توانی
$a^x \geq a^y \xrightarrow{a>1} x \geq y$ $b^x \geq b^y \xrightarrow{0<b<1} x \leq y$	تمام پایه‌ها را یکی کنید.
$\log_a u \geq b \xrightarrow{a>1} u \geq a^b$ $\log_a u \geq b \xrightarrow{0<a<1} u \leq a^b$	نامعادله‌ی لگاریتمی
$\log_a A \geq \log_a B \xrightarrow{a>1} A \geq B$ $\log_b A \geq \log_b B \xrightarrow{0<b<1} A \leq B$	لگاریتم‌ها را تبدیل به یکی کنید.

مثلات

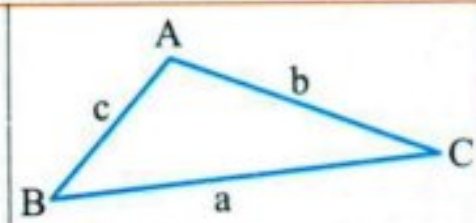
۳۹ فرمول‌های ابتدایی

زوایای معروف	زاویه‌ی شیب	تبدیل واحد درجه به رادیان	طول کمان
$\sin 30^\circ = \frac{1}{2} = \cos 60^\circ$ $\sin 60^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2} = \cos 30^\circ$ $\sin 45^\circ = \cos 45^\circ = \frac{\sqrt{2}}{2}$ $\sin 15^\circ = \frac{\sqrt{2}-\sqrt{3}}{2}$ و $\cos 15^\circ = \frac{\sqrt{2}+\sqrt{3}}{2}$	$m = \tan \alpha$ 	$\frac{D}{180^\circ} = \frac{R}{\pi}$	$\ell = R\theta$ (θ به رادیان)

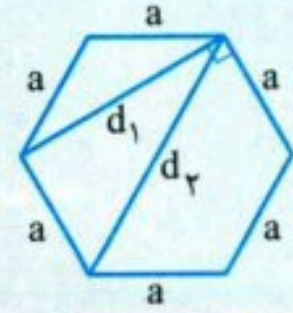
۴۰ فرمول‌های مثلثاتی هندسی

$\tan \alpha = \frac{b}{c}$, $\cos \alpha = \frac{c}{a}$, $\sin \alpha = \frac{b}{a}$	
$S = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2$, $h = \frac{\sqrt{3}}{2} a$	
$b = \frac{\sqrt{3}}{2} a$, $c = \frac{a}{2}$	

$$S = \frac{1}{2} ab \sin \hat{C} = \frac{1}{2} ac \sin \hat{B} = \frac{1}{2} bc \sin \hat{A}$$

هر زاویه‌ی داخلی شش ضلعی منتظم 120° است و $d_1 = \sqrt{3}a$ و $S = \frac{3\sqrt{3}}{2} a^2$ و $d_2 = 2a$

۴۱ فرمول‌های کاربردی مثلثات: $\cot \alpha = \frac{1}{\tan \alpha}$

$\cot^2 \alpha + 1 = \frac{1}{\sin^2 \alpha}$	$\tan^2 \alpha + 1 = \frac{1}{\cos^2 \alpha}$	$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$
$\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha = 2\cos^2 \alpha - 1 = 1 - 2\sin^2 \alpha$		$\sin 2\alpha = 2\sin \alpha \cos \alpha$

۴۲ فرمول‌های فرعی مثلثات

$\tan \alpha + \cot \alpha = \frac{2}{\sin 2\alpha}$ ۲ $\sin^4 \alpha + \cos^4 \alpha = 1 - 2\sin^2 \alpha \cos^2 \alpha$ ۱

$1 - \cos 2\alpha = 2\sin^2 \alpha$ ، $1 + \cos 2\alpha = 2\cos^2 \alpha$ ۴ $\cot \alpha - \tan \alpha = 2\cot 2\alpha$ ۳

۴۳ فرمول‌های کمان $\frac{k\pi}{2} + \alpha$: در کمان به جای مضارب زوج π بگذارید صفر و به جای مضارب فرد π هم بگذارید π ...

زاویه	sin	cos	tan	cot	۲	زاویه	sin	cos	tan	cot	۱
$\pi + \alpha$	$-\sin \alpha$	$-\cos \alpha$	$\tan \alpha$	$\cot \alpha$		$-\alpha$	$-\sin \alpha$	$\cos \alpha$	$-\tan \alpha$	$-\cot \alpha$	
$\pi - \alpha$	$\sin \alpha$	$-\cos \alpha$	$-\tan \alpha$	$-\cot \alpha$							

• یادتان باشد: برای دو زاویه‌ی متمم؛ سینوس این یکی، کسینوس آن یکی است و کسینوس این، سینوس آن ...!

زاویه	sin	cos	tan	cot	۴	زاویه	sin	cos	tan	cot	۳
$\frac{3\pi}{2} - \alpha$	$-\cos \alpha$	$-\sin \alpha$	$\cot \alpha$	$\tan \alpha$		$\frac{\pi}{2} - \alpha$	$\cos \alpha$	$\sin \alpha$	$\cot \alpha$	$\tan \alpha$	
$\frac{3\pi}{2} + \alpha$	$-\cos \alpha$	$\sin \alpha$	$-\cot \alpha$	$-\tan \alpha$		$\frac{\pi}{2} + \alpha$	$\cos \alpha$	$-\sin \alpha$	$-\cot \alpha$	$-\tan \alpha$	

۴۴ تابع‌های مثلثاتی

شروع نمودار (تقریبی) در سمت راست مبدأ	دامنه	مینیمم	ماکزیمم	دوره تناوب	$y = a \sin(bx + c) + d$
	\mathbb{R}	$- a + d$	$ a + d$	$T = \frac{2\pi}{ b }$	
$ab > 0$: با قله شروع می‌شود.					
$ab < 0$: با دره شروع می‌شود.					
$a > 0$: دره‌ای شکل است.					
$a < 0$: قله‌ای شکل است.					
					$y = a \cos(bx + c) + d$

دوره تناوب تابع‌های $f(x) = a \tan(bx + c) + d$ ، $g(x) = a \sin^2(bx + c) + d$ ، $h(x) = a \cos^2(bx + c) + d$ و

همچنین $y = |a \sin(bx + c)|$ و $y = |a \cos(bx + c)|$ همگی $T = \frac{\pi}{|b|}$ است.

۴۶ فرمول‌های معادله‌های مثلثاتی

اول معادله را با روابط مثلثاتی (اصلی، $\frac{k\pi}{2} + \alpha$ ، 2α و طلایی) ساده کنید.

$\sin u = \sin v \Rightarrow u = 2k\pi + v, u = 2k\pi + \pi - v$	دو نسبت هم‌نام مساوی دارید.
$\cos u = \cos v \Rightarrow u = 2k\pi \pm v$	دو نسبت غیر هم‌نام مساوی دارید.
حالت اول $\Rightarrow \sin u = \cos v \Rightarrow \sin u = \sin(\frac{\pi}{2} - v) \Rightarrow$ کمان یکی را متمم کنید.	
$a \sin^2 u + b \sin u + c = 0$: فرض کنید $\sin u = t$ و معادله‌ی درجه‌ی دوم را حل کنید.	خود معادله، درجه‌ی دوم است.
$a \cos^2 u + b \cos u + c = 0$: فرض کنید $\cos u = t$ و معادله‌ی درجه‌ی دوم را حل کنید.	
اگر $\sin^2 u$ و $\cos u$ در معادله حضور دارند، به جای $\sin^2 u$ بگذارید $1 - \cos^2 u$ و همچنین اگر $\cos^2 u$ و $\sin u$ با هم دیده شوند، به جای $\cos^2 u$ بگذارید $1 - \sin^2 u$...	
اگر $\sin u$ و $\cos 2u$ در معادله حضور دارند؛ به جای $\cos 2u$ بگذار $1 - 2\sin^2 u$	ظرافت 2α
اگر $\cos u$ و $\cos 2u$ در معادله حضور دارند؛ به جای $\cos 2u$ بگذار $2\cos^2 u - 1$	

۴۷ جواب‌های خاص معادله‌ی مثلثاتی

	۰	۱	-۱
$\sin x$	$x = k\pi$	$x = 2k\pi + \frac{\pi}{2}$	$x = 2k\pi - \frac{\pi}{2}$
$\cos x$	$x = k\pi + \frac{\pi}{2}$	$x = 2k\pi$	$x = 2k\pi + \pi$

۴۸ کمان‌های معروف

$x = \frac{k\pi}{4}$	$x = \frac{k\pi}{2}$	$x = \frac{k\pi}{2}$	$x = k\pi + \frac{\pi}{2}$	$x = k\pi$

۵

۴۹ فرمول‌های مقدماتی

$x \rightarrow a^-$	$x \rightarrow a^+$	تابع f در $x \rightarrow a$ دارای حد است.	$f(x)$ بر $ax + b$ بخش‌پذیر است.	باقی‌مانده‌ی $f(x)$ بر $ax + b$
$x < a$	$x > a$	$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = \text{عدد}$	$f(-\frac{b}{a}) = 0$	$r = f(-\frac{b}{a})$

$\lim_{x \rightarrow a} (f \pm g)(x) = l \pm m$	<p>اگر $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = l$ و $\lim_{x \rightarrow a} g(x) = m$</p>
$(k \in \mathbb{N}), \lim_{x \rightarrow a} f^k(x) = l^k$ و در نتیجه $\lim_{x \rightarrow a} (fg)(x) = lm$	
$(m \neq 0) \lim_{x \rightarrow a} \left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{l}{m}$	
حد راست تابع f را از شاخه‌ی بالا (که جلوش $x > a$ است) و حد چپ را از شاخه‌ی پایینی (که جلوش $x < a$ است) پیدا کنید.	$f(x) = \begin{cases} g(x) & x > a \\ h(x) & x < a \end{cases}$
اگر $x = a$ باعث صفرشدن u می‌شود، حد راست و چپ را جداگانه حساب کنید.	$f(x) = \lim_{x \rightarrow a} u $
اگر $x = a$ باعث عدد صحیح‌شدن u می‌شود، حد راست و چپ را جداگانه حساب کنید.	$f(x) = \lim_{x \rightarrow a} [u]$
در جبری‌ها، هوپیتال بزن (!) و یا صورت و مخرج را بر $x - a$ تقسیم کنید و به جای هر کدام مقسوم‌علیه تقسیم را بگذارید.	رفع ابهام $\frac{0}{0}$
در رادیکالی‌ها، هوپیتال بزن (!) و یا صورت و مخرج را در لنگه‌ی لازم گویاکردن ضرب کنید.	
سعی کنید با روابط مثلثاتی عبارتی را برای ساده‌شدن از صورت و مخرج ایجاد کنید.	
اگر کمان به صفر میل می‌کند، قرار دهید $\sin^n u = u^n$ و $1 - \cos^m u \sim m \frac{u^2}{2}$	
در مثلثاتی‌ها	
وقتی $\lim_{x \rightarrow a} \frac{\text{عدد غیر صفر}}{\text{صفر حدی}}$ ایجاد شده، جواب می‌شود ∞ ، بعدش مخرج را در اطراف $x \rightarrow a$ تعیین علامت کنید.	حد نامتناهی
به جای هر چند جمله‌ای، تنها جمله‌ای که بزرگترین توان را دارد نگه دارید و مابقی را حذف کنید. (پرتوان) $ax^n + bx^{n-1} + \dots \sim ax^n$ و $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{k}{x^n} = 0$ ($n \in \mathbb{N}$)	حد در بی‌نهایت
اول $\lim_{x \rightarrow a} u$ را حساب کنید اگر l شد، تعیین کنید l^+ است یا l^- و بعد $f(l^\pm)$ را...	$\lim_{x \rightarrow a} f(u)$

۵۱ حد کسر خاص

نتیجه بگیرید $f(a) = 0$ بوده و بعد کسر را رفع ابهام کنید.	$\lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x)}{\text{صفر حدی}} = \text{عدد}$
نتیجه بگیرید $f(a) = 0$ بوده و بعد کسر را رفع ابهام کنید.	$\lim_{x \rightarrow a} \frac{\text{صفر}}{f(x)} = \text{عدد غیر صفر}$
نتیجه بگیرید $m = n$ بوده است. جواب صفر کسر یعنی $m > n$!	$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{ax^n + bx^{n-1} + \dots}{a'x^m + b'x^{m-1} + \dots} = \text{عدد غیر صفر}$
نتیجه بگیرید $\frac{c}{a} = m^2$ ، $-\frac{b}{a} = 2m$ (مخرج بوده) $x = m$ ریشه‌ی مضاعف	$\lim_{x \rightarrow m} \frac{\text{☁}}{ax^2 + bx + c} = +\infty$ یا $-\infty$

$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = f(a)$ نتیجه بگیرید	f در $x = a$ پیوسته است.
$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = f(a)$ نتیجه بگیرید	f در $x = a$ پیوستگی راست دارد.
$\lim_{x \rightarrow a^-} f(x) = f(a)$ نتیجه بگیرید	f در $x = a$ پیوستگی چپ دارد.
نتیجه بگیرید $b^2 - 4ac < 0$	تابع پیوسته $y = \frac{ax^2 + bx + c}{ax^2 + bx + c}$ روی \mathbb{R} پیوسته است.
$\lim_{x \rightarrow a^+} g(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} h(x) = k$ نتیجه بگیرید	$y = \begin{cases} g(x) & x > a \\ h(x) & x < a \\ k & x = a \end{cases}$ در $x = a$ پیوسته است.

مشتق

۵۳ فرمول‌های مشتق‌گیری

$y = f(u)$	$y = \frac{f}{g}$	$y = fg$	$y = f + g$	$y = \sqrt[m]{u}$	$y = u^m$	$y = \sqrt{ax + b}$	$y = x^n$
$y' = u'f'(u)$	$y' = \frac{f'g - g'f}{g^2}$	$y' = f'g + fg'$	$y' = f' + g'$	$y' = \frac{u'}{m\sqrt[m]{u^{m-1}}}$	$y' = mu^{m-1}u'$	$y' = \frac{a}{2\sqrt{ax + b}}$	$y' = nx^{n-1}$

۵۴ روابط مشتق

$y - f(a) = f'(a)(x - a)$ در نقطه‌ی $x = a$ روی تابع f	معادله‌ی خط مماس
$f'(a) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a+h) - f(a)}{h}$ یا $f'(a) = \lim_{x \rightarrow a} \frac{f(x) - f(a)}{x - a}$	فرمول مشتق در نقطه
$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a+mh) - f(a+nh)}{kh} = \frac{m-n}{k} f'(a)$	حد f دار
$y = (f \circ g)(x) \xrightarrow{\text{مشتق}} y' = g'(x)f'(g(x))$	تابع مرکب
$y = (g \circ f)(x) \xrightarrow{\text{مشتق}} y' = f'(x)g'(f(x))$	
$\frac{f(b) - f(a)}{b - a}$ متوسط در $[a, b]$ برای تابع f می‌شود:	آهنگ تغییر
لحظه‌ای برای تابع f در نقطه‌ی $x = c$ می‌شود: $f'(c)$	
$\lim_{x \rightarrow a} \frac{A}{B} = \lim_{x \rightarrow a} \frac{A'}{B'}$ اگر $\lim_{x \rightarrow a} \frac{A}{B} = \frac{0}{0}$ شود، آن وقت قرار می‌دهیم:	هوپیتال
$f'(x) = \begin{cases} g'(x) & x > a \\ h'(x) & x < a \end{cases}$ و بعد مشتق‌پذیری در $x = a$ را بررسی کنید.	چندضابطه‌ای

$y = ax + b $	$y = [u]$	$y = \begin{cases} f(x) & x \geq a \\ g(x) & x < a \end{cases}$	$y = \sqrt[3]{(ax + b)^2(cx + d)}$	$y = \sqrt{ax + b}$	تابع مشتق پذیر $y = \frac{\dots}{u}$
در $x = \frac{-b}{a}$ ، حتماً	هر جا $u \in \mathbb{Z}$ ، شود، شاید	در $u = a$ ، شاید	در $x = -\frac{d}{c}$ ، $x = -\frac{b}{a}$ ، حتماً	در $x = -\frac{b}{a}$ ، حتماً	هر جا $u = 0$ ، شود، حتماً

۵۶ رابطه‌ی نمودار f' و f

در نمودار f'	نقطه‌ی اکسترمم	نقطه‌ی گوشه‌ای	نقطه‌ی عطف قائم و بازگشتی	فواصل صعودی	فواصل نزولی
در نمودار f	نقطه‌ی تلاقی با محور x ها	انفصال	انفصال با حد نامتناهی در طرفین آن	بالای محور x ها	پایین محور x ها

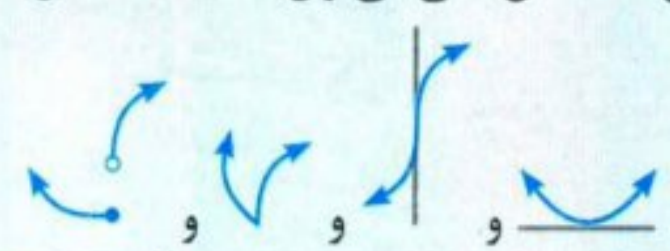
۵۷ ترفندهای مشتق

چندضابطه‌ای	تابع $f(x) = \begin{cases} g(x) & x \geq a \\ h(x) & x < a \end{cases}$ برای مشتق پذیر بودن در $x = a$ نیاز به دو شرط دارد: $g'_+(a) = h'_-(a)$ و $f(a) = \lim_{x \rightarrow a^+} g(x) = \lim_{x \rightarrow a^-} h(x)$
ترتیب عملیات	اول تابع را ساده کنید، بعد مشتق آن را بگیرید و در آخر عددگذاری کنید: $f \xrightarrow{\text{ساده}} \text{مشتق} \xrightarrow{\text{عددگذاری}} f'(a)$
مشتق‌های بالاتر	$f \xrightarrow{\text{مشتق}} f' \xrightarrow{\text{مشتق}} f''$

کاربرد مشتق

۵۸ تکنیک‌های کاربرد مشتق

از تابع مشتق بگیرید و آن را تعیین علامت کنید: $f' \mid + \mid - \mid +$				تعیین رفتار تابع f
f اکیداً صعودی $f' \geq 0 \Leftrightarrow$	اگر f چند جمله‌ای غیر ثابت باشد	f اکیداً نزولی $f' < 0 \Leftrightarrow$	f اکیداً صعودی $f' > 0 \Leftrightarrow$	
f اکیداً نزولی $f' \leq 0 \Leftrightarrow$		f نزولی $f' \leq 0 \Leftrightarrow$	f صعودی $f' \geq 0 \Leftrightarrow$	
در تابع پیوسته‌ی f ، مشتق تابع را گرفته و تعیین علامت کنید، هر نقطه‌ای که مشتق در آن تغییر علامت دهد، اکسترمم است.				پیدا کردن اکسترمم نسبی
تمام نقطه‌های بحرانی f را پیدا کرده و عرض همه‌ی آن‌ها را یادداشت کنید. بیشترین عرض و کمترین عرض به ترتیب ماکزیمم مطلق و مینیمم مطلق هستند. (f پیوسته است ...)				پیدا کردن اکسترمم مطلق
روش رسم، بهترین راه یافتن اکسترمم نسبی و مطلق است؛ برای رسم به وضعیت تابع در $\pm\infty$ و هم‌چنین رفتارش اطراف ریشه‌های مخرجش (در صورت وجود) توجه کنید ...				f ناپیوسته است.

تعریف	نقطه‌ی $x = c$ عضو دامنه‌ی تابع f است به طوری که $f'(c) = 0$ یا وجود ندارد $f'(c)$
شناخت از روی شکل	در نقطه‌ی بحرانی به تابع f مماس افقی می‌توان کشید یا مماس قائم یا خط مماس نمی‌توان کشید.
سر و ته بازه	اگر f روی $[a, b]$ تعریف شود، $x = a$ و $x = b$ حتماً بحرانی‌اند.
روش پیدا کردن	از تابع f مشتق بگیرید و صورت و مخرج آن را مساوی صفر بگذارید، ریشه‌های به دست آمده به شرط وجود در دامنه‌ی تابع و حضور در بازه‌ی سؤال بحرانی‌اند ...

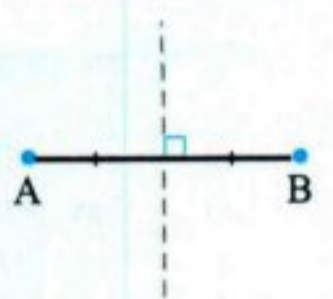
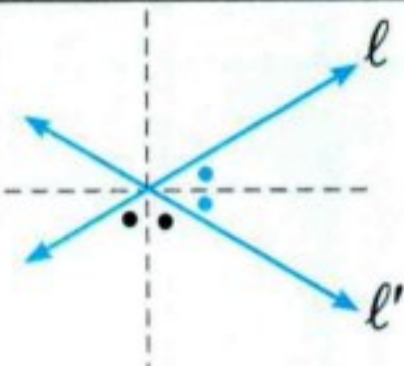
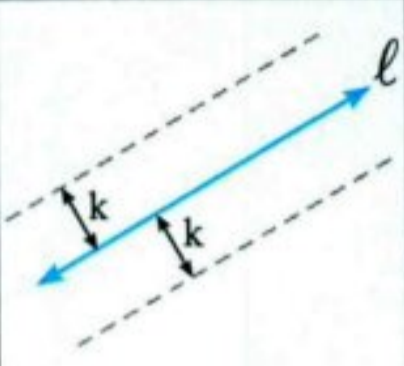
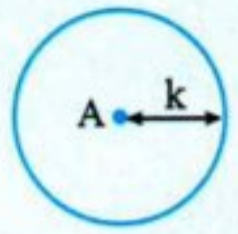
۶۰ نقطه‌های مهم در تابع‌های معروف

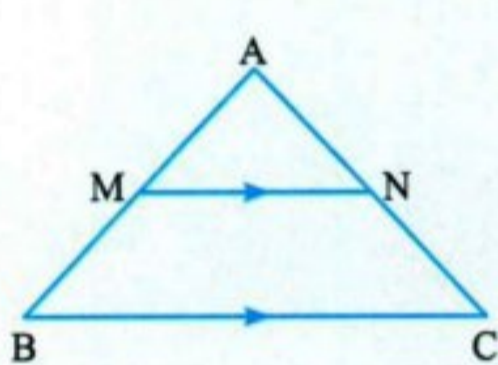
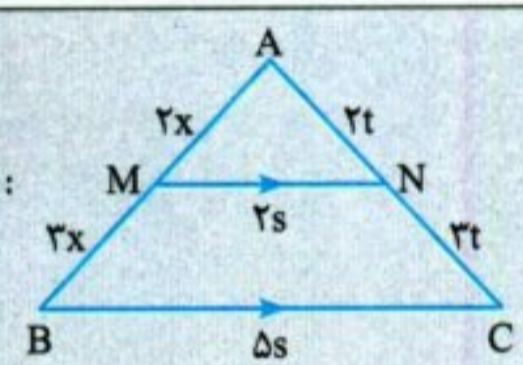
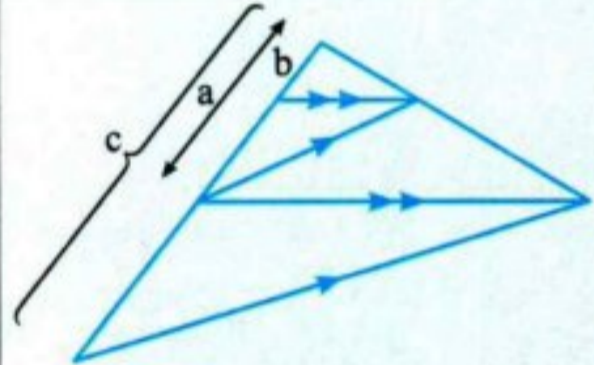
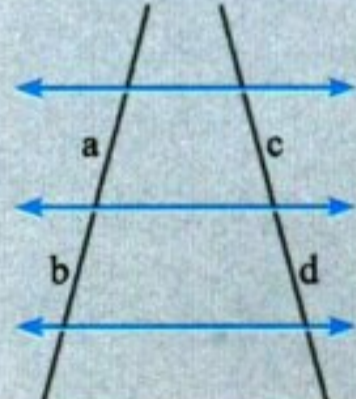
$y = k ax + b $	نقطه‌ی $x = -\frac{b}{a}$: اکسترمم نسبی، مطلق و بحرانی است. ($a \neq 0$)
$y = ax^2 + bx + c$	نقطه‌ی $x = -\frac{b}{2a}$: اکسترمم نسبی، مطلق و بحرانی است. ($a \neq 0$)
$y = a(bx + c)^2 + d$	نقطه‌ی $x = -\frac{c}{b}$: بحرانی است. ($a \neq 0$)
$y = c\sqrt{ax + b} + d$	نقطه‌ی $x = -\frac{b}{a}$: اکسترمم مطلق و بحرانی است. ($a \neq 0$)
$y = u $	نقطه‌هایی که در آن‌ها $u = 0$ یا $u' = 0$ می‌شود، بحرانی‌اند.
$y' = (x - \alpha)^{2k}(x - \beta)^{2k'+1}$	$x = \alpha$: اکسترمم نسبی و بحرانی و $x = \beta$: بحرانی است. ($k \in \mathbb{Z}$)
تابع‌های مثلثاتی	در $y = a \sin(bx + c) + d$ ، هر نقطه‌ای که $bx + c = 2k\pi \pm \frac{\pi}{2}$ ($k \in \mathbb{Z}$) شود، اکسترمم نسبی، اکسترمم مطلق و بحرانی است. ($a, b \neq 0$)
	در $y = a \cos(bx + c) + d$ ، هر نقطه‌ای که $bx + c = 2k\pi$ یا $bx + c = 2k\pi + \pi$ ($k \in \mathbb{Z}$) شود، اکسترمم نسبی، اکسترمم مطلق و بحرانی است. ($a, b \neq 0$)

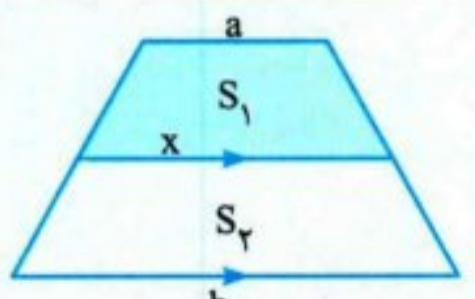
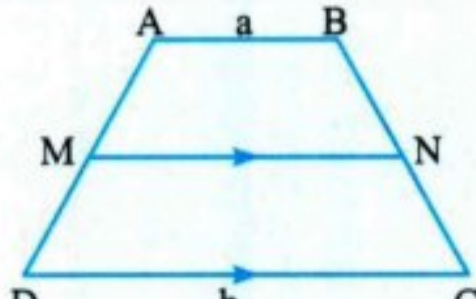
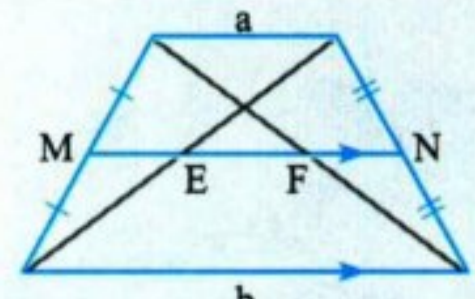
۶۱ تکنیک‌های بهینه‌سازی

روش کلی	یک شکل بکشید و عبارتی که قرار است بهینه شود را P نامیده و کاری کنید تا تنها یک مجهول داشته باشد، بعد $P' = 0$ را حل کنید و مجهول واقعی را پیدا کنید ...
روش تستی ($x, y > 0$)	اگر $x + y = k$ و xy ماکزیمم باشد، باید $x = y$ شود و $\max(xy) = \frac{k^2}{4}$
	اگر $xy = t$ و $x + y$ مینیمم باشد، باید $x = y$ شود و $\min(x + y) = 2\sqrt{t}$
کمترین فاصله	کوتاه‌ترین فاصله‌ی نقطه‌ی (a, b) تا تابع f : $P = \sqrt{(x - a)^2 + (f(x) - b)^2}$ را مینیمم کنید.

تمام نقاطی که از A و B به یک فاصله‌اند.	تمام نقاطی که از دو خط تقاطع l و l' به یک فاصله‌اند.	تمام نقاطی که از خط l به فاصله‌ی k هستند.	تمام نقاطی که از A به فاصله‌ی k هستند.
عمودمصف AB	نیمسازهای زاویه‌های بین l و l'	دو خط موازی طرفین l	دایره‌ای به مرکز A و شعاع k
			

$\frac{AM}{AB} = \frac{AN}{AC} = \frac{MN}{BC}$ و برعکس	$\frac{AM}{MB} = \frac{AN}{NC}$ و برعکس	
تالس نویس سریع: 	اگر $\frac{AM}{MB} = \frac{2}{3}$ (مثلاً) آن وقت $\frac{AM}{MB} = \frac{AN}{NC}$	
$a^2 = bc$; تالس تودرتو یا دیدن حرف Z در مثلث!		
تالس در خطوط موازی: $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$		

		
$\frac{S_1}{S_2} = k \Rightarrow x^2 = \frac{kb^2 + a^2}{k+1}$	$\frac{AM}{MD} = \frac{m}{n} \Rightarrow MN = \frac{na + mb}{n+m}$	$EF = \frac{ a-b }{2}$ $MN = \frac{a+b}{2}$

یک مثلث که گوشه‌ی دیگری نشسته و یک زاویه‌ی مساوی دارند.	یک قائم‌الزاویه که گوشه‌ی قائم‌الزاویه‌ی دیگری نشسته است.	دو تا پاپیونی که یک زاویه‌ی مساوی دارند.	دو تا پاپیونی که ضلع روبه‌روی موازی دارند.	دو تا پاپیون قائم‌الزاویه

۶۶ فرمول های مثلث قائم‌الزاویه

اینجوری هم ببین:

$a^2 = b^2 + c^2$
$h_a^2 = m \cdot n$
$c^2 = m \cdot a$
$b^2 = n \cdot a$
$h_a = \frac{bc}{a}$

هندسه دوازدهم

۶۷ فرمول های حجم و مساحت

$S = \pi r^2$	$S = a^2 = \frac{d^2}{2}$	$V_{کره} = \frac{4}{3} \pi R^3$	$V = \frac{\pi c}{3} (a^2 + b^2 + ab)$	$V = \frac{1}{3} \pi r^2 h$	$V = \pi r^2 h$

۶۸ دوارن پاره خط AB

$V = \pi b^2 a$	$S = \pi(a^2 - b^2)$	$h = \sqrt{a^2 - (b-c)^2}$	$V = \frac{1}{3} \pi b^2 \sqrt{a^2 - b^2}$	$S = \pi a^2$

$V_{\text{تیوب}} = \pi a^2 (a + 2b)$	$V_{\text{دو مخروط}} = \frac{\pi}{3} ah^2$	$V_{\text{دو مخروط}} = \frac{\sqrt{2}}{6} \pi a^3$	$V_{\text{استوانه}} = \pi a^3$	$V_{\text{استوانه}} = \pi b^2 a$	$V_{\text{کره}} = \frac{4}{3} \pi a^3$

۷۰ روابط اصلی بیضی

مرکز تقارن	محورهای تقارن	رابطه‌ی بین پارامترها	فاصله‌ی کانونی	قطر کوچک	قطر بزرگ	مفهوم
$O = \frac{F + F'}{2}$	BB', AA'	$a^2 = b^2 + c^2$	$FF' = 2c$	$BB' = 2b$	$AA' = 2a$	$MF + MF' = 2a$

۷۱ تمام اندازه‌ها در بیضی

وتر کانونی	اندازه‌های مهم در شکل	خروج از مرکز
$MN = \frac{2b^2}{a}$		$e = \frac{c}{a} = \sqrt{1 - \frac{b^2}{a^2}}$ ($0 < e < 1$)

۷۲ مختصات نقاط مهم بیضی

$F'(\alpha, \beta - c), F(\alpha, \beta + c)$		$F'(\alpha - c, \beta), F(\alpha + c, \beta)$	
$A'(\alpha, \beta - a), A(\alpha, \beta + a)$		$A'(\alpha - a, \beta), A(\alpha + a, \beta)$	
$B'(\alpha - b, \beta), B(\alpha + b, \beta)$		$B'(\alpha, \beta - b), B(\alpha, \beta + b)$	

۷۳ معادله‌ی دایره

گسترده	استاندارد
$r = \frac{\sqrt{a^2 + b^2 - 4c}}{2}$ $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0 \Rightarrow O(-\frac{a}{2}, -\frac{b}{2})$	$(x - \alpha)^2 + (y - \beta)^2 = r^2$ مرکز $O(\alpha, \beta)$ و شعاع r

۷۴ فرمول‌های مماس

اگر خط $ax + by + c = 0$ بر دایره‌ای به مرکز (α, β) مماس باشد، آن وقت	
$r = \frac{ a\alpha + b\beta + c }{\sqrt{a^2 + b^2}}$	$OH = r$

<p>اگر دایره بر محور x ها مماس باشد، آن وقت: $\beta = r$</p> <p>اگر دایره بر محور y ها مماس باشد، آن وقت: $\alpha = r$</p> <p>اگر بر هر دو محور x ها و y ها مماس باشد، آن وقت: $\alpha = \beta = r$</p>		<p>دایره‌ی مماس بر محورها $O(\alpha, \beta)$</p>	
<p>$AT = \sqrt{OA^2 - r^2}$ و از راه معادله‌ی گسترده هم داریم:</p> <p>$AT = \sqrt{x_0^2 + y_0^2 + ax_0 + by_0 + c}$</p>			
<p>$OO' = r + r'$:</p>		<p>دو دایره‌ی مماس بر هم</p>	
<p>$OO' = r - r'$:</p>			
<p>یکی داخل دیگری</p>	<p>یکی خارج دیگری</p>	<p>مقاطع</p>	<p>دایره‌های غیرمماس</p>
<p>$OO' < r - r'$</p>	<p>$OO' > r + r'$</p>	<p>$r - r' < OO' < r + r'$</p>	

۷۵ درون و بیرون

$OM < r$	$OM > r$	$OM = r$	$MF + MF' < 2a$	$MF + MF' > 2a$	$MF + MF' = 2a$

۷۶ فرمول وتر: اگر $AB = 2\sqrt{r^2 - OH^2}$ ، آن وقت:

۷۷ فرمول‌های کاربردی شمارش

اصل ضرب	اصل جمع	فاکتوریل	تبدیل k تایی: $P(n, k)$	ترکیب: $C(n, k)$
عمل دوم عمل اول عمل مطلوب یا تعداد حالت‌ها: $m + n$ تعداد حالت‌ها: mn	عمل مطلوب یا تعداد حالت‌ها: $m + n$	چیدن n شیء متمایز در یک ردیف تعداد حالت‌ها: $n!$	انتخاب k شیء از میان n شیء متمایز و بعد چیدن آن‌ها تعداد حالت‌ها: $\frac{n!}{(n-k)!}$	انتخاب k شیء از میان n شیء متمایز بدون چیدن تعداد حالت‌ها: $\frac{n!}{(n-k)!k!}$

۷۸ حالت‌های خاص جایگشت:

چیدن یک درمیان	تعداد حالت‌های چیدن n پسر و n دختر در یک ردیف $2(n!)(n!)$	د پ د پ د پ د پ
	تعداد حالت‌های چیدن n پسر و $n+1$ دختر در یک ردیف $(n+1)n!$	د پ د پ د
A قبل از B باشد.	کل اشیاء n تا بوده و A و B دو شیء خاص هستند، تعداد حالت‌ها $\frac{n!}{2!}$	
جایگشت دوری	تعداد حالت‌های چیدن n نفر دور یک میزگرد $(n-1)!$	

۷۹ فرمول‌های ترکیب

هیچی یا همه!	متمم	بالایی‌ها مساوی!	پاسکال	زیرمجموعه‌ها!
$\binom{n}{0} = \binom{n}{n} = 1$	$\binom{n}{r} = \binom{n}{n-r}$	$\binom{n}{a} = \binom{n}{b} \Rightarrow a+b=n$ یا $a=b$	$\binom{n}{r} + \binom{n}{r-1} = \binom{n+1}{r}$	$\binom{n}{0} + \binom{n}{1} + \binom{n}{2} + \dots + \binom{n}{n} = 2^n$

۸۰ تکنیک‌های شمارش بدون شمردن

خانهای مشروط	موقع پرکردن خانه‌های شمارش حالت‌ها، اول خانه‌هایی که شرط خاصی دارند، مقدم‌اند!
شناخت اصل	نیاز به حالت‌بندی، یعنی اصل جمع! چند عمل پشت سر هم برای انجام هم‌زمان، یعنی اصل ضرب!
حداقل و حداکثر	شاید حالت نامطلوب بهتر باشد و معمولاً حالت‌بندی نیاز است.
کنار هم بودن	اشیایی که قرار است کنار هم باشند را طناب پیچ کرده و یک شیء به حساب بیاورید.

۸۱ تعداد زیرمجموعه‌های $A = \{x_1, x_2, \dots, x_n\}$

تعداد کل	فاقد t عضو خاص و شامل r عضو خاص	تعداد k عضوی کل	k عضوی شامل t عضو خاص	k عضوی فاقد r عضو خاص
2^n	2^{n-t-r}	$\binom{n}{k}$	$\binom{n-t}{k-t}$	$\binom{n-r}{k}$

احتمال

۸۲ قوانین احتمال مقدماتی

فرمول احتمال	فرمول متمم	احتمال اجتماع (A یا B)	احتمال منها (A بجز B خیر)	نه A و نه B
$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$	$P(A') = 1 - P(A)$	$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$	$P(A - B) = P(A) - P(A \cap B)$	$P(A' \cap B') = 1 - P(A \cup B)$

$P(A B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}$ یا $P(A B) = \frac{n(A \cap B)}{n(B)}$ = احتمال اتفاق افتادن A مشروط به اتفاق افتادن B و یا		احتمال شرطی
$P(A-B) = P(A) - P(A)P(B)$	$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A)P(B)$	پیشامدهای مستقل
$P(A \cap B) = P(A)P(B A)$ ؛ احتمال اولی (مجزا) ضربدر احتمال دومی (با شرط این که اولی اتفاق افتاده باشد)		پیشامدهای غیرمستقل
<p>در نمودار P_1 تا P_4 حالت مطلوب اتفاق دوم</p> <p>حالت ۱ $\rightarrow P_1$ حالت مطلوب اتفاق دوم $\rightarrow P_3$</p> <p>حالت ۲ $\rightarrow P_2$ حالت مطلوب اتفاق دوم $\rightarrow P_4$</p> <p>اتفاق اول ، جواب می شود $P_1P_3 + P_2P_4$</p>		احتمال کل
<p>نحوه کشیدن فلش های احتمال کل:</p> <p>ظرف اول m تا بردار</p> <p>ظرف دوم n تا بردار</p> <p>ظرف جدید $m+n$ تا دارد</p> <p>ظرف جدید $\left\{ \begin{array}{l} \text{مال اولی} \frac{m}{m+n} \text{ حالت مطلوب} \\ \text{مال دومی} \frac{n}{m+n} \text{ حالت مطلوب} \end{array} \right.$</p>		ساختن ظرف جدید

۸۴ تکنیک های احتمال

$P(A) = \frac{\binom{n}{k}}{2^n}$	در خانواده ای با n فرزند؛ احتمال داشتن k تا پسر = احتمال داشتن k تا دختر	تست های دختر
	در پرتاب n بار سکه؛ احتمال آمدن k بار رو = احتمال آمدن k بار پشت	پسری
$P(A \cup B) = P(A) + P(B)$ و در نتیجه: $P(A \cap B) = 0$		پیشامدهای ناسازگار
اگر بخواهید مجموع دو تاس بشود m به طوری که $m \leq 7$ است؛ تعداد حالت ها می شود: $m-1$.		مجموع دو تاس
اگر بخواهید مجموع دو تاس بشود n به طوری که $n \geq 7$ است؛ تعداد حالت ها می شود $13-n$.		

آمار

۸۵ انواع متغیرها

کمی گسسته	کمی پیوسته	کیفی اسمی	کیفی ترتیبی
متغیر را می توانید بشمارید	متغیر قابل اندازه گیری است	فقط نوع یا وضعیت متغیر قابل بیان است	در نوع متغیر یک ترتیب طبیعی می بینید.

۸۶ شاخص های آماری

$CV = \frac{\sigma}{\bar{x}}$	$\sigma = \sqrt{\sigma^2}$	$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$	$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$	$R = \max - \min$
ضریب تغییرات	انحراف معیار	واریانس	میانگین	دامنه تغییرات

<p>اگر داده‌ها دنباله‌ی حسابی با قدر نسبت d تشکیل دهند:</p> x_1, x_2, \dots, x_n <p style="text-align: center;"> $\xrightarrow{+d} \quad \xrightarrow{+d} \quad \xrightarrow{+d}$ </p>	<p>اگر مجموع مجذورات داده‌ها در تست دیده شود:</p> $M = x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2$
<p>داده‌ی آخر + داده‌ی اول</p> $\bar{x} = \frac{\text{داده‌ی آخر} + \text{داده‌ی اول}}{2}$	$\sigma^2 = \frac{n^2 - 1}{12} d^2$
$\sigma^2 = \frac{M}{n} - \bar{x}^2$	

۸۸ تکنیک‌های آمار

<p>میانگی Q_2</p> <p>داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کنید: داده‌ی وسطی (n فرد) یا میانگین دو داده‌ی وسطی (n زوج) می‌شود میانگی.</p>	
<p>داده‌ی وسط</p> <p>اگر تعداد داده‌ها زیاد بود؛ برای n فرد شماره‌ی داده‌ی وسط $\frac{n+1}{2}$ و برای n زوج، شماره‌ی داده‌های وسطی $\frac{n}{2}$ و بعدی آن است.</p>	
<p>چارک اول Q_1</p> <p>داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کنید و میانگی را حساب کنید؛ حالا بین داده‌های کمتر از میانگی مجدداً میانگی بگیرید ...</p>	
<p>چارک سوم Q_3</p> <p>داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کنید و میانگی را حساب کنید؛ حالا بین داده‌های بیشتر از میانگی مجدداً میانگی بگیرید ...</p>	
<p>تبدیل داده‌ها</p> <p>اگر داده‌ها را از x_1, x_2, \dots, x_n تبدیل کنید به:</p> $ax_1 + b, ax_2 + b, \dots, ax_n + b$	<p>میانگین از \bar{x} تبدیل می‌شود به $a\bar{x} + b$</p> <p>واریانس از σ^2 تبدیل می‌شود به $a^2\sigma^2$</p> <p>انحراف معیار از σ تبدیل می‌شود به $a \sigma$</p> <p>میانگی از Q_2 تبدیل می‌شود به $aQ_2 + b$</p>
<p>تساوی داده‌ها</p> <p>اگر واریانس، انحراف معیار یا ضریب تغییرات صفر باشند، یعنی تمام داده‌ها مساوی‌اند و برعکس ...</p>	

Certification+

دانش آموز عزیز! حالا به شما اطمینان می‌دهیم که برای شرکت در کنکور سراسری و پاسخ‌گویی به تست‌های ریاضی‌تان آماده‌اید، چراکه:

• با مطالعه‌ی درسنامه، تمامی فصل‌ها را یاد گرفته‌اید و با حل تست‌های آخر فصل به موضوع مسلط شده‌اید.

• با آزمون‌ها، هم فصل‌ها را مرور کرده‌اید و هم به جمع‌بندی مباحث مرتبط پرداخته‌اید.

• آزمون‌هایی مشابه کنکور حل کرده‌اید و فرمول‌ها را هم به خاطر سپرده‌اید...

این گواهی تضمین موفقیت شما در درس ریاضی تجربی‌تان است؛

اگر کتاب «ریاضیات تجربی جامع» و

«آزمون‌نویس ریاضیات تجربی پلاس» را کار کرده باشید...

به امید ریاضی ۱۰۰٪ - مهرماه